

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 15/2019)

София, 17 април 2019 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 11.04.2019 г.	3
1.1	Проведени мероприятия при есенници	3
1.2	Засети площи с пролетници	3
2	Външна търговия с основни земеделски култури	5
2.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	6
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	6
3	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8
4	Приложение – справки за засети площи и проведени мероприятия на основни зърнени и маслодайни култури по области	10

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 11.04.2019 г.

1.1 Проведени мероприятия при есенници

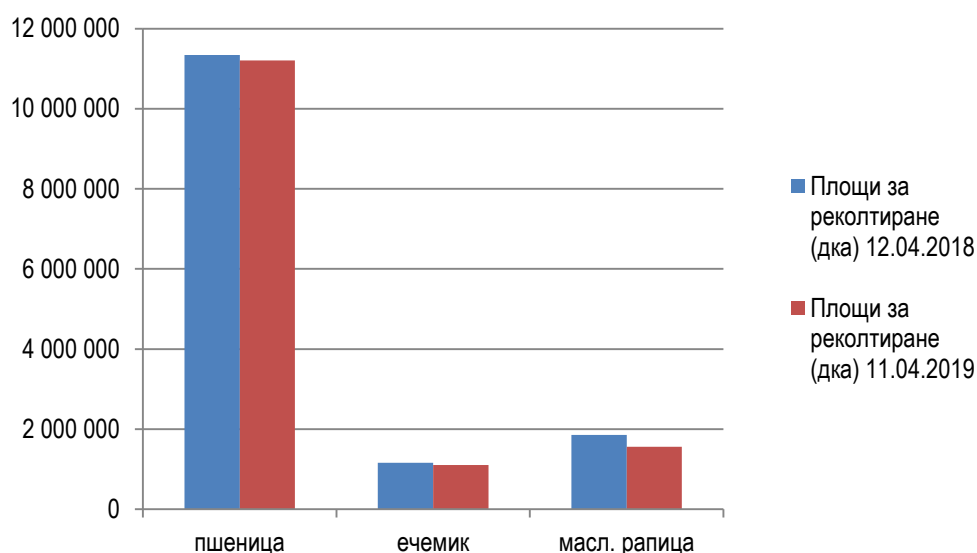
Според оперативните данни към 11.04.2019 г., площите за реколтиране с основните есенни култури са в границите от 1,2% до 23% под нивата отпреди една година, като намалението е по-слабо при пшеницата и ечемика и по-чувствително – при маслодайната рапица, ръжта и тритикалето. В сравнение с аналогичния период на 2018 г. се наблюдава увеличение на дела на площите с есенници, които са подхранени с азотни торове и третирани с хербициди.

Проведени мероприятия при есенници към 11.04.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	12.04.2018			11.04.2019			Изменение на годишна база, %
	Площи за реколтиране (дка)	Площи, подхранени с азотни мин. торове (дка)	Площи, третирани с хербициди (дка)	Площи за реколтиране (дка)	Площи, подхранени с азотни мин. торове (дка)	Площи, третирани с хербициди (дка)	Площи за реколтиране (дка)
пшеница	11 340 069	10 309 817	4 406 167	11 206 571	10 541 334	5 517 921	-1,2%
ечемик	1 157 622	1 012 342	492 274	1 105 099	1 036 367	630 596	-4,5%
масл. рапица	1 853 325	1 605 990	829 444	1 561 390	1 431 783	947 150	-15,8%
ръж	68 679	36 026	7 125	58 679	30 819	9 045	-14,6%
тритикале	177 603	130 736	45 484	136 692	107 990	41 538	-23,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 11.04.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

1.2 Засети площи с пролетници

Сеитбата на повечето пролетни култури продължава да се движи с много по-бързи темпове от миналата година. По последни данни, площите с царевица за зърно са 7 пъти

повече спрямо година по-рано, а тези с маслодаен слънчоглед – над 5 пъти. На този етап, изоставане се наблюдава при площите с градински и фуражен грах, домати, леща и фасул – от 5,6% до 73,8%.

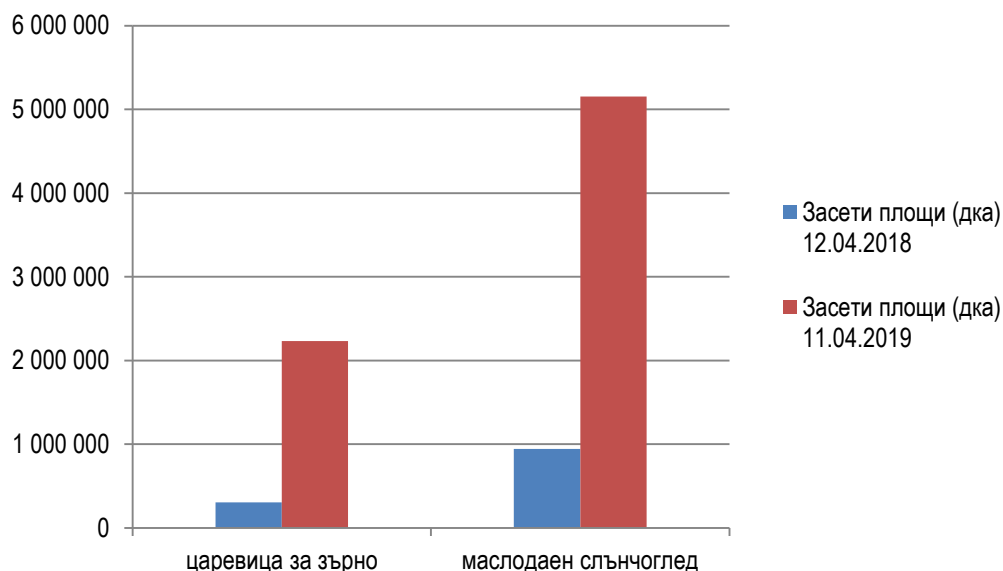
Засети площи с пролетници към 11.04.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	12.04.2018	11.04.2019	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	942 738	5 153 836	446,7%
царевица за зърно	303 655	2 232 175	635,1%
пролетен ечемик	11 801	25 323	114,6%
овес	33 577	85 827	155,6%
фуражен грах	147 463	130 335	-11,6%
шарен слънчоглед	2 800	26 052	830,4%
царевица силажна	3 830	44 741	1 068,2%
соя	3 812	14 901	290,9%
леща	20 527	9 198	-55,2%
ориз	*	3 900	-
фасул	4 696	1 230	-73,8%
картофи	15 346	35 873	133,8%
градински грах	10 331	9 750	-5,6%
домати	2 785	1 372	-50,7%
пипер	*	38	-
памук	*	1 300	-
дини	*	1 367	-
сорго	*	9 314	-

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 11.04.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

2 Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица

През изминалата седмица през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. При липса на преминали количества с трите култури през порта и за съответната седмица на 2018 г., намалението на експорта на годишна база се запазва на нива от около 22 – 23% за пшеницата и рапицата и 73% - за ечемика.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.07.2017 – 14.04.2018	02.07.2018 – 14.04.2019	Изменение
пшеница	1 654 335	1 278 194	-22,7%
ечемик	95 476	25 682	-73,1%
рапица	153 397	120 053	-21,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 14 април 2019 г. не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица – реколта `2018 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през първите седем месеца на пазарната 2018/19 година (юли 2018 г. – януари 2019 г.) са изнесени 3 015,9 хил. тона пшеница, 150,8 хил. тона ечемик и 356,1 хил. тона рапица. Сравнявайки със същия период на миналия сезон е налице спад на износа както следва: пшеница - с 15%, ечемик - с 44,9% и рапица - с 14,2%.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед

Общият износ на царевица през Пристанище Варна от началото на текущата пазарна година до 14 април 2019 г. надхвърля с 4,4% миналогодишния, докато при слънчогледа се наблюдава спад от 59,7%. За втора поредна седмица през порта не са преминавали товари с двете култури.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2017 – 14.04.2018	03.09.2018 – 14.04.2019	Изменение
царевица	385 513	402 641	4,4%
слънчоглед	268 185	108 118	-59,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2018 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Данните на НСИ за периода септември 2018 г. – януари 2019 г. сочат ръст на експорта на царевица от 19,3% на годишна база, до 893,5 хил. тона. В същото време, изнесените количества слънчоглед намаляват с 37,4%, до 307,9 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на юли 2018 г. досега не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни, от юли 2018 г. до януари 2019 г. в страната са внесени 40 хил. тона пшеница, с 9,8% по-малко отколкото за същия период на предходната пазарна година. При импорта на ечемик и рапица е налице по-значителен годишен спад, съответно с 92,2%, до 417 тона и с 68,3%, до 10,7 хил. тона.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Вносът на царевица за първите пет месеца на 2018/19 година е в размер на 7,7 хил. тона, като се свива с 22,6% на годишна база. Същевременно, доставките на слънчоглед нарастват над два пъти, достигайки 200,4 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през м. януари 2019 г. в страната са внесени 22,8 хил. тона пресни зеленчуци и 30,7 хил. тона пресни плодове, респективно с 2,3% и 8,4% повече спрямо същия месец на 2018 г.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през м. януари 2019 г., сравнено със същия период на 2018 г., тона

Поток	Продукти	януари 2018	януари 2019	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	22 257	22 764	2,3%
	пресни плодове	28 302	30 687	8,4%
Износ	пресни зеленчуци	3 612	6 101	68,9%
	пресни плодове	4 663	6 855	47,0%

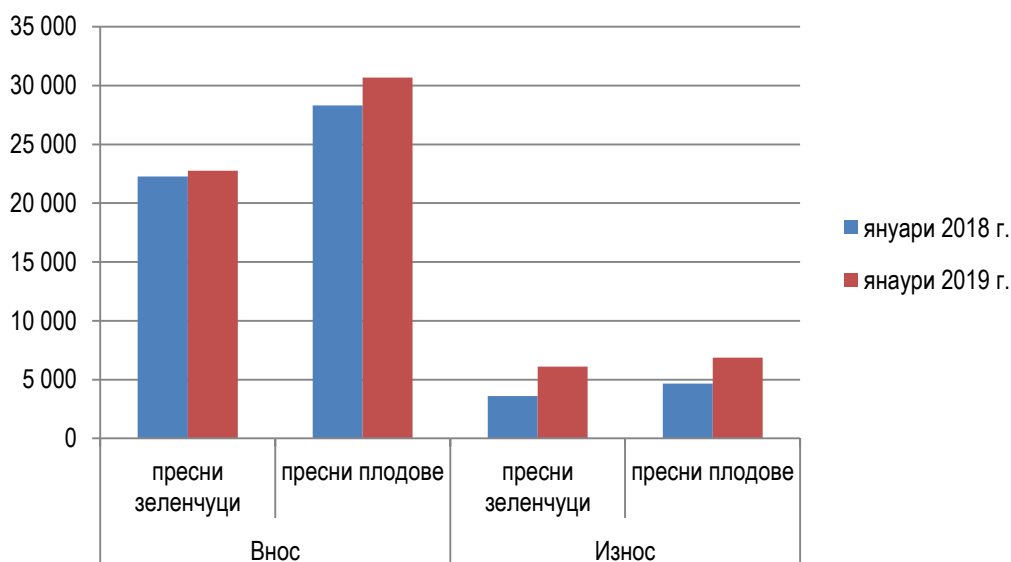
Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2018 г. и 2019 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Сравнявайки с първия месец на миналата година се наблюдава чувствително увеличение на доставките на лукови зеленчуци – със 760 тона или 28,8%. По-големи са и внесените количества картофи (с 5,2%) и зеле (с 10,8%). От друга страна, намалява импорът на домати (с 9,6%), пиперки (с 9%), гъби (с 8,7%) и тикви (с 19,6%).

При пресните плодове водещи са доставките на банани и цитрусови плодове – общо 24,3 хил. тона (79% от целия внос на пресни плодове за януари 2019 г.), които нарастват с 8,5% на годишна база. Увеличават се и внесените количества от други видове, които традиционно не се произвеждат в страната, като ананаси, авокадо и киви (с между 24% и 64%). Сред останалите по-важни плодове, по-съществен ръст се отчита при ябълките (с 20,4%), а намаление - при черупковите плодове (с 11,5%), гроздето (с 20,9%) и крушите (30,7%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

През първия месец на 2019 г. износът на пресни зеленчуци бележи ръст от 68,9% на годишна база, до 6,1 хил. тона, а този на пресни плодове – с 47%, до 6,9 хил. тона.

Най-голям принос за нарастване на общия износ на пресни зеленчуци в рамките на периода има повишението на експорта на бобови зеленчуци (най-вече грах) с близо 3 хил. тона (над 50 пъти). Съществено увеличение се наблюдава и при реализираните извън страната краставици - с 437 тона (близо 3 пъти), домати - с 458 тона (51,9%) и пиперки – с 202 тона (59,3%). От друга страна, износът на сладка царевица намалява с 98,8%, а този на зеле и патладжани - съответно с 23,8% и 30,6%.

Отчетеният износ на пресни плодове през първия месец на 2019 г. представлява основно реекспорт на цитрусови плодове – 6,1 хил. тона (88% от целия износ), което е с 50% повече на годишна база. В сравнение със същия месец на 2018 г. се отчита значително увеличение на износа на ябълки (с 48,8%), грозде, ягоди и сливи (между два и пет пъти). Същевременно, изнесените количества черупкови плодове са със 75,9% по-малко.

3 Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 10 април 2019 г. слънчогледът и фуражната пшеница се изкупуват на малко по-ниски цени спрямо предходната седмица, съответно с 0,3% и 1,2%, докато царевицата

поскъпва с 0,7%. Средната изкупна цена на хлебната пшеница остава без промяна.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 10.04.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

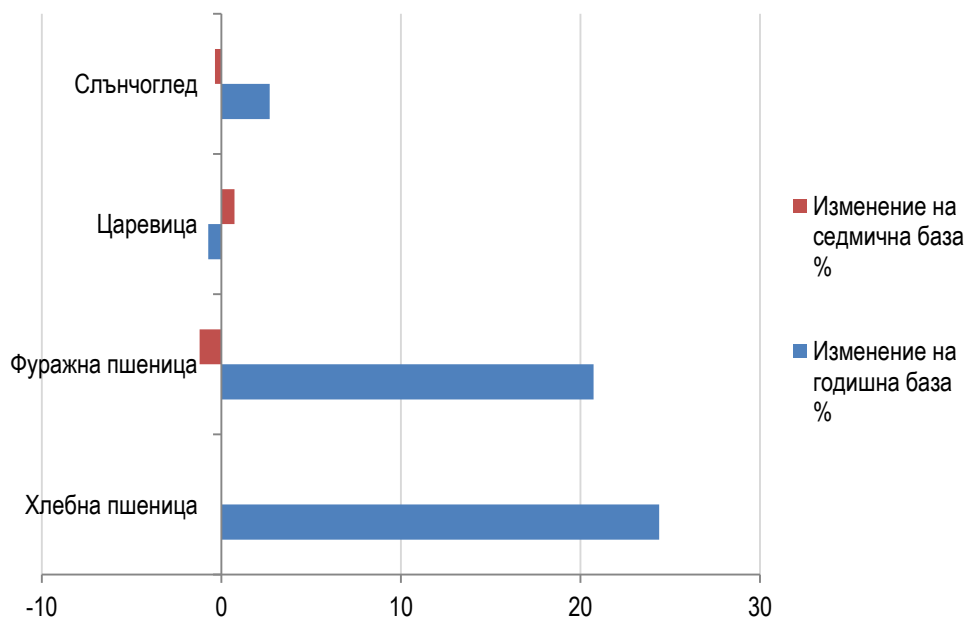
	11.04.2018	03.04.2019	10.04.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	283	352	352	24,4	0,0
фуражна пшеница	270	330	326	20,7	-1,2
ечемик	252	*	*	-	-
царевица	278	274	276	-0,7	0,7
слънчоглед	555	572	570	2,7	-0,3
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Хлебната пшеница се търгува с 24,4% по-скъпо спрямо година по-рано, а фуражната - с 20,7%. При слънчогледа също е налице повишение на цената на годишна база, но много по-слабо - с 2,7%. Единствено средната изкупна цена на царевицата се понижава, с 0,7%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 10.04.2019 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица, картофите, ябълките и вносните домати, предлагани на тържищата в страната, поевтиняват от 0,9% до 8,1%.

Цената на едро на ябълките е с близо 33% под нивото отпреди една година, докато картофите са поскъпнали над два пъти, а вносните домати - с 3,6%.

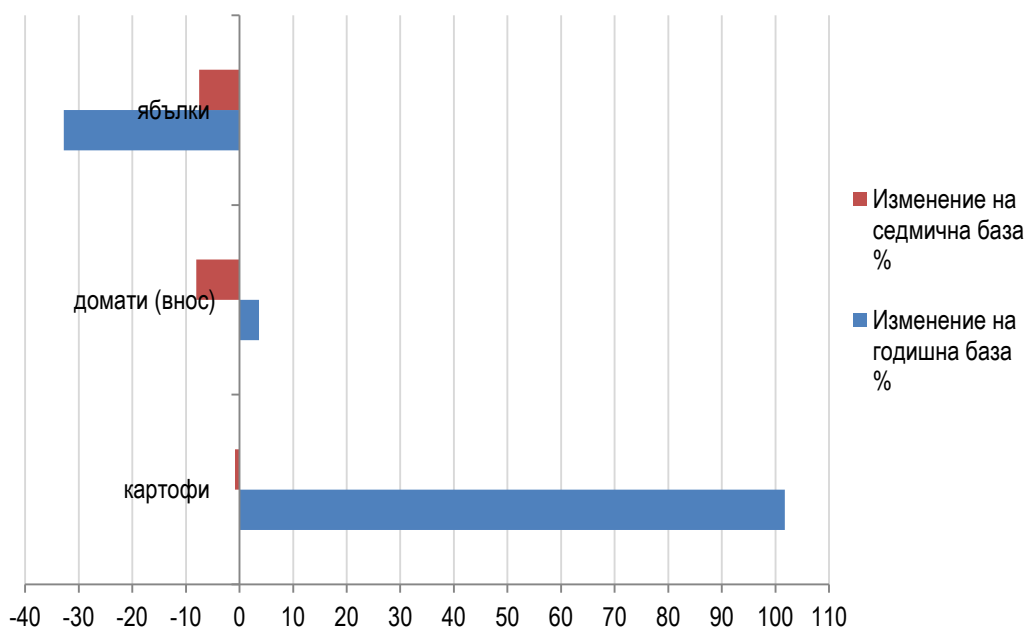
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 12.04.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

	13.04.2018	05.04.2019	12.04.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,57	1,16	1,15	101,8	-0,9
картофи пресни	*	*	2,94	-	-
домати (оранжерийни)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,20	2,48	2,28	3,6	-8,1
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	*	*	-	-
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,28	0,93	0,86	-32,8	-7,5
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 12.04.2019 г.

4 Приложение – справки за засети площи и проведени мероприятия на основни зърнени и маслодайни култури по области

Проведени мероприятия при есенници

култура: ПШЕНИЦА

Област	Засети площи /дка/	Пропадна- ли площи /дка/	Площи подхране- ни с азотни мин. торове /дка/	Площи третирани с херби- циди /дка/
1	2	3	4	5
Благоевград	20850		18650	200
Бургас	686871		653441	401304
Варна	579099	0	579099	388562
Велико Търново	592539		592539	504244
Видин	383270		348500	44800
Враца	583112	4000	579112	314692
Габрово	37510		35210	2000
Добрич	1300520		1296220	461900
Кърджали	5100		3700	80
Кюстендил	48438		36478	17400
Ловеч	184762	0	160075	11340
Монтана	394572		394572	
Пазарджик	155030		153030	5500
Перник	154090		141590	
Плевен	758485	0	615852	369255
Пловдив	522060	0	478200	312120
Разград	493267		491452	386835
Русе	605915		604085	149770
Силистра	489100		478100	381700
Сливен	417400		416200	174800
Смолян				
София-град	58599			
София	171905	70		
Стара Загора	600812		573712	369600
Търговище	375042	0	375042	27000
Хасково	460860		422460	228930
Шумен	446844		446844	446844
Ямбол	684589	0	647171	519045
ОБЩО	11210641	4070	10541334	5517921

култура: ЕЧЕМИК

Област	Засети площи <i>/дка/</i>	Пропадна- ли площи <i>/дка/</i>	Площи подхране- ни с азотни мин. торове <i>/дка/</i>	Площи третиращи с херби- циди <i>/дка/</i>
1	2	3	4	5
Благоевград	1770		1770	200
Бургас	122067		112407	60187
Варна	67988		67384	55908
Велико Търново	67246		67226	56516
Видин	21460	962	19300	7100
Враца	13980		13880	8390
Габрово	6920	0	6260	0
Добрич	19156		19156	11450
Кърджали	1020	100	590	
Кюстендил	6820		6130	4600
Ловеч	19499		18125	12880
Монтана	19332		19332	
Пазарджик	32110		32110	1200
Перник	9028		8778	
Плевен	117635		107594	56380
Пловдив	37357	0	29800	17900
Разград	47233		45450	46283
Русе	41247		40527	7299
Силистра	39400		39400	34400
Сливен	73850		73800	40710
Смолян				
София-град	13867			
София	12182			
Стара Загора	75170		75170	46400
Търговище	36027		36027	9200
Хасково	53830		49050	15640
Шумен	72159		72159	72159
Ямбол	77808	0	74942	65794
ОБЩО	1106161	1062	1036367	630596

култура: ЗИМНА МАСЛОДАЙНА РАПИЦА

Област	Засети площи <i>дкал</i>	Пропадна- ли площи <i>дкал</i>	Площи подхране- ни с азотни мин. торове <i>дкал</i>	Площи третираны с херби- циди <i>дкал</i>
1	2	3	4	5
Благоевград	2950	1100	1700	200
Бургас	237492		211972	123472
Варна	70566	7180.9	65891	48885
Велико Търново	84221	800	84221	71418
Видин	34430	10842		
Враца	44096	13560.15	29686.15	18363
Габрово	7720	758.7	7720	0
Добрич	189446	59044	122216	88300
Кърджали				
Кюстендил	6323		1153	
Ловеч	26880	2099	21152	10370
Монтана	53630	14425	33700	
Пазарджик	15870	4523	500	
Перник	11800	3315	7500	
Плевен	81625		64520	24793.7
Пловдив	52140	1000	49040	33450
Разград	120785	1712	118598	105580
Русе	97610	1507	95080	17430
Силистра	76997		76997	69997
Сливен	27200	4282	22918	
Смолян				
София-град	4230			
София	13157			
Стара Загора	98301		94901	80697
Търговище	56739		56739	6000
Хасково	46860		46360	31360
Шумен	77750	4718	73032	73032
Ямбол	154138	699.3	146187	143803
ОБЩО	1692956	131566.05	1431783.15	947150.7

Засети площи с пролетници и проведени мероприятия

култура: Маслодаен слънчоглед

Област	Пред-сеитбена подготовка /дка/ /дка/	Засети площи /дка/ /дка/	Наторени площи /дка/ /дка/			Площи третиранни с хербициди /дка/ /дка/
			N	P	K	
1	2	3	4	5	6	7
Благоевград	1986	1986				
Бургас	268066	252620	28500	17000	17000	
Варна	254059	180814	78772	67622	37222	35700
Велико Търново	330672	306932	276238	246297	164897	91000
Видин	177200	160300	102300			
Враца	374461	348565	262175	257735	257735	118115
Габрово	24900	15780	21600	1400	1400	1400
Добрич	521020	471208	42600			
Кърджали	2600	2250				
Кюстендил	20270	15160	1850	500	500	
Ловеч	78480	71203	76903	73003	73003	11800
Монтана	335300	309249	308249	199988		254337
Пазарджик	41540	41540				
Перник	63380	41920	17510	17260	17260	21700
Плевен	543127	533584	50000	50000	50000	
Пловдив	239400	225490	103415	99965	99965	93500
Разград	204820	152910	137770	5000	5000	11590
Русе	315879	309905	309905	158603	153803	194786
Силистра	391837	190686	391837	391837	391837	190686
Сливен	180800	145300	81400	45500	32000	
Смолян						
София-град						
София	36200	10905				
Стара Загора	419062	396932	271230	27300	28300	38500
Търговище	230050	118600	168800			
Хасково	412917	389067	252917	165550	41600	116800
Шумен	220827	158230	145029	135041	128371	153230
Ямбол	302700	302700	91485	53603	53603	90561
ОБЩО	5991553	5153836	3220485	2013204	1553496	1423705

култура: Царевица - зърно

Област	Пред-сеитбена подготовка /дка/	Засети площи /дка/	Наторени площи /дка/			Площи третирани с хербициди /дка/
			N	P	K	
1	2	3	4	5	6	7
Благоевград	294	294				
Бургас	20452	13470	7200	5200	5200	1500
Варна	99539	64159	14120	10910	2410	10600
Велико Търново	288886	166849	138029	130120	130120	56070
Видин	41320	37300	19700			
Враца	307910	247660	211617	210417	210417	75066
Габрово	18400	7260	13800	3500	3500	3500
Добрич	664881	477623	38800			
Кърджали	200					
Кюстендил	4695	175	120			
Ловеч	66625	56625	62525	62225	62225	18325
Монтана	150500	135935	135605			105600
Пазарджик						
Перник	7960	30				
Плевен	541194	393907	36000	36000	36000	
Пловдив	30280	19830	9250	9700	9700	8600
Разград	146060	110650	104930	20150	7000	8570
Русе	295291	230929	230008	67445	64095	126701
Силистра	285300	139570	285300	285300	285300	139570
Сливен	27200	6000	800			
Смолян	70	70	40			
София-град						
София	6270	6240				
Стара Загора	33665	31255	24395	3800		1200
Търговище	138780	16400	104400			
Хасково	16480	2850	2550	2550		2550
Шумен	130270	63784	56584	50434	42194	50994
Ямбол	3310	3310				
ОБЩО	3325832	2232175	1495773	897751	858161	608846